

**Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2025:1**

Dop av konfirmand före myndighetsåldern

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:1 som uppmärksammar problematiken kring ungdomars möjlighet att bli döpta när deras målsmän inte delar deras vilja. Motionären lyfter fram förändringar i familjestrukturer och det mångkulturella samhället som gör att frågor om barns religiösa självbestämmande blir allt viktigare. Vidare hänvisar motionären till barnkonventionen som framhåller ett barns rätt till religionsfrihet och yttrandefrihet.

Gudstjänstutskottet vill värna barns och ungas medbestämmande i takt med ökad mognad och delar motionärens intention men föreslår avslag på motionen då att-satsen innebär ett otydligt uppdrag. Utskottet förespråkar i enlighet med De Ungas Kyrkomöte att en utredning ska göras för att undersöka möjligheter och konsekvenser för dop av en minderårig över 12 år med endast en eller ingen vårdnadshavares samtycke.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:1,
2. med anledning av motion 2025:1 uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka möjligheterna till och konsekvenserna av dop av minderåriga över 12 år med endast en eller ingen vårdnadshavares samtycke,
3. med anledning av motion 2025:1 uppdra till kyrkostyrelsen att arbeta för att kyrkans praxis ska stå i överensstämmelse med barnkonventionen.

Motionens förslag

Motion 2025:1 av Sören Olsson, Dop av konfirmand före myndighetsåldern

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att klargöra problematiken kring ungdomars möjlighet att bli döpta då målsmännen inte delar deras vilja.

Bakgrund

Allt fler unga döps i samband med konfirmation. Under 2024 döptes 4 706 personer i samband med konfirmationen vilket kan jämföras med år 2015 då 1 769 personer döptes. Procentuellt i förhållande till totala antalet döpta barn och unga var det år 2024

12 procent som döptes inför konfirmationen och år 2015 var siffran 3 procent. Trenden är att dopen i samband med konfirmationen går uppåt och kommer fortsätta att göra det.

Att låta döpa sitt barn eller att själv bli döpt har kommit att bli ett individuellt ställningstagande i ett samhälle där dopet inte är en del av majoritetskulturen. Studien *Dop i förändring* (2019) visar att fler föräldrar inte låter döpa sitt barn med motiveringen att barnet själv ska få bestämma senare i livet, och att föräldrarna själva inte definierar sig som troende. De föräldrar som låter döpa sitt barn gör det ofta med motiveringen att det är en fin tradition eller att de vill att barnet ska tillhöra Svenska kyrkan. Samtidigt svarar en del av dessa också att de inte definierar sig som troende, eller till liten del.

På blanketten om meddelande om inträde för barn under 18 år, vilken är den blankett som används vid dop inför konfirmationen, behövs vårdnadshavares medgivande. På denna blankett ska båda vårdnadshavarna, om det finns två, skriva under. Barn över tolv år ska ge sitt samtycke genom sin underskrift. Det är såldes vårdnadshavarna som anmäler att de önskar att deras barn ska tillhöra Svenska kyrkan, och barnet i fråga ger sitt samtycke till den handlingen.

Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, vilken ratificerades av Sverige år 1990 och blev svensk lag år 2020, har som mål att ge barn rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. Följande artiklar berör barn, religion och medbestämmande.

- Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad. (artikel 12)
- Barn har rätt att utöva vilken religion de vill, eller ingen alls. (artikel 14)
- Barn har rätt att delta i föreningar och i fredliga demonstrationer. (artikel 15)
- Barnets föräldrar eller vårdnadshavare, har gemensamt huvudansvar för barnets uppfostran och utveckling, med statens stöd. (artikel 18)

Lagen om trossamfund (1998:1593) framhåller i 2 § att ett barn som fyllt 12 år inte kan inträda eller utträda ur ett trossamfund utan eget samtycke. I 1 § står att bestämmelser om religionsfrihet återfinns i regeringsformen och den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

I de inledande bestämmelserna i föräldrabalkens (1949:381) sjätte kapitel framhålls att barn har rätt till omvårdnad, trygghet och en god fostran. Barnet skall behandlas med aktning för sin person och egenart. Vidare står i 2 § att vårdnaden om ett barn består till dess barnet fyller 18 år. I 11 § framhålls att vårdnadshavaren har rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör barnets personliga angelägenheter, men ska i takt med barnets stigande ålder och utveckling ta hänsyn till barnets synpunkter och önskemål.

Kyrkoordningen

I inledningen till kyrkoordningens första avdelning står att läsa om barnens särställning i kristen tro och att de särskilt behöver uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet.

I inledningen om dopet i kapitel 19 återfinns att kyrkans uppdrag är att alla människor ska nås av erbjudande om dop, och att både barn och vuxna kan ta emot dopet. Det är församlingens uppgift att ombesörja dopundervisning. I den andra paragrafen (kap. 19) står ”ett barn får döpas när dess vårdnadshavare begär att barnet ska döpas till kyrkans tro”.

I kapitel 29 fastställs att den som blir döpt i Svenska kyrkans ordning även blir upptagen i Svenska kyrkan (1 §). När det gäller barn står det i 2 §:

Den som är under 18 år ska i annat fall än som avses i 1 § tas upp i Svenska kyrkan efter meddelande från barnets vårdnadshavare. Av lagen (1998:1593) om trossamfund framgår att den som har fyllt 12 år själv ska ha samtyckt till inträdet. (SvKB 2019:9)

G 2025:1

Tidigare behandling i kyrkomötet

Vid kyrkomötet 2023 behandlades motion 2023:67 med förslaget att teologiskt utvärdera den nationella dopkampanjen. Kampanjen var ett kyrkomötesuppdrag. Samhälls- och kulturutskottet konstaterade i sitt betänkande SK 2023:8 att kampanjen varit framgångsrik och ville understryka vikten av att lyfta fram dopets djupaste innebörd och att församlingen har en långsiktig uppgift i att vägleda människor till detta. Utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motionen vilket också blev kyrkomötets beslut.

Kyrkomötet har tidigare arbetat med frågor om kyrkoordning och medlemskap. Vid kyrkomötet 2017 behandlades motioner om medlemskap och medborgarskap, till vilka tillsyns- och uppdragsutskottet lämnade ett betänkande (TU 2017:06) med förslag till beslut vilket kyrkomötet biföll och då beslutade att uppdra åt kyrkostyrelsen att arbeta med en översyn av frågor om kyrkotillhörighet. Kyrkostyrelsen återkom till kyrkomötet år 2019 med en skrivelse (KsSkr 2019:6) med förslag till kyrkoordningsändring om att det inte längre skulle finnas någon bestämmelse om grundläggande förutsättningar för tillhörighet till Svenska kyrkan utifrån medborgarskap. Kyrkomötet beslutade enligt kyrkostyrelsen förslag.

Vid kyrkomötet 2011 behandlades motion 2011:92 som föreslog att kyrkostyrelsen i en planerad satsning på undervisning i kristen tro, särskilt skulle fokusera på barn upp till 18 år. Kyrkolivsutskottet konstaterade i sitt betänkande Kl 2011:6 att det i samhället blivit viktigare att ha kunskap om den tro och religion som man bekänner sig till. Vidare konstaterade utskottet det värdefulla och omfattande konfirmationsarbete som görs i Svenska kyrkan. Utskottet framhöll att ett effektivt arbete med att undervisa barn behöver vara dubbelriktat – att kyrkan når barnen genom föräldrarna och föräldrarna genom barnen. Således bör ett särskilt fokus vara på barn och unga, oavsett om de nås direkt eller via föräldrar eller andra vuxna i barnens närhet. Forskning har visat att kontakter med kyrkan i unga år spelar stor roll för vilken relation man får till kyrkan som vuxen. Utskottet föreslog kyrkomötet att bifalla motionen vilket kyrkomötet beslutade.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:1,
2. med anledning av motion 2025:1 uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka möjligheterna till och konsekvenserna av dop av minderåriga över 12 år med endast en eller ingen vårdnadshavares samtycke,
3. med anledning av motion 2025:1 uppdra till kyrkostyrelsen att arbeta för att kyrkans praxis ska stå i överensstämmelse med barnkonventionen.

Gudstjänstutskottet konstaterar att vi lever i en tid där dop i samband med konfirmationen ökar. Det innebär att olika förhållningssätt till dopet kan komma i konflikt med varandra, utifrån generationer eller i en mångkulturell kontext. Barn över 12 år ska idag ge sitt samtycke då det är vårdnadshavaren eller vårdnadshavarna som önskar

låta döpa sitt barn. Det finns dock rättsliga och pastoraliska aspekter att ta hänsyn till när ett barn över 12 år själv önskar att bli döpt, och dess vårdnadshavare motsätter sig det. Utskottet menar att det finns starka skäl för en utredning och ett klargörande kring konsekvenserna av dop utan vårdnadshavares samtycke, då det skett ett skifte i synen på ett barns agens. Utskottet vill värna barns och ungas medbestämmande i takt med ökad mognad. I enlighet med motionärens intention vill utskottet att problematiken klargörs, men ställer sig bakom yttrandet från De Ungas Kyrkomöte som inskräpper otydligheten i motionens att-sats. Därför föreslår gudstjänstutskottet avslag till motionen som den är formulerad men vill, med några språkliga ändringar, ställa sig bakom förslaget från De Ungas Kyrkomöte som konkretiserar uppdraget till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Carl Henric Svanell, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Ericsson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Torvald Johansson, Mattias Lundberg, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Kristina Hyse och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Birgitta Nilsson, Knapp Anna Eriksson, Johanna Andersson, Agne Arnesson, Jerker Schmidt, Christoffer Wallin, Anne Sörman, Jan Friheden, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

**Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2025:2**

Lekfolk och gudstjänstliv

Sammanfattning

I det här betänkandet behandlas motionerna 2025:30, 2025:39 och 2025:49. Dessa motioner behandlar på olika sätt frågor om gudstjänstlivets utveckling och hur framtidens utmaningar bäst bemöts, med särskild betoning på lekfolkets roll i gudstjänsten och alternativa vägar till kyrklig tjänst.

Utskottet uppskattar den visionära och framtidsinriktade tonen i motion 2025:30 och ser att dess idéer kan inspirera till praktiskt arbete, särskilt i församlingarna. Kyrkan står inför utmaningar och kan hämta inspiration från andra samfund och delar av Svenska kyrkan, bland annat utlandskyrkan. Trots detta anser utskottet att motionens förslag inte är rätt väg att gå, då det riskerar att leda till ökad byråkrati och centralisering. Eftersom mycket redan görs på lokal nivå, föreslår utskottet att motionen avslås.

Angående motion 2025:39, delar gudstjänstutskottet motionärens oro över sekularisering och minskat gudstjänstliv, särskilt på landsbygden. Svenska kyrkan ska vara rikstäckande och ett levande gudstjänstliv är grundläggande. Församlingarna har bäst kännedom om lokala behov och lösningar, och kan få stöd från stiftet. Lekfolkets engagemang är avgörande, men viss nationell vägledning kan behövas. Sammantaget föreslår utskottet att motionen avslås i sin helhet.

Gudstjänstutskottet är positivt till att utreda alternativa vägar till prästtjänst som lyfts i motion 2025:49, men betonar att detta bör ske med en bred ansats snarare än den snävare inriktning som motionen antyder. Utskottet lyfter vikten av att ta hänsyn till olika grupper och lokala behov, samt att säkra teologisk kompetens. Utskottet motsätter sig att på förhand definiera utbildningens längd och understryker att präster ska kunna fokusera på sin kärnuppgift. Därför föreslås att motionen avslås, men att kyrkostyrelsen med anledning av motionen får i uppdrag att utreda alternativa utbildningsvägar för att underlätta rekrytering och möjliggöra kallelse till prästämbetet för fler.

Till betänkandet finns två reservationer.

Innehåll

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut.....	3
Motionernas förslag	3
Motion 2025:30 av Anders Åkerlund, En friare kyrka	3
Motion 2025:39 av Anna-Karin Åström m.fl., Gudstjänster i hela landet.....	3
Motion 2025:49 av Anders Brunnstedt m.fl., Uthålligt gudstjänstliv.....	3
Yttrande från andra utskott.....	3
Bakgrund	4
Framtidens församlingsliv.....	4
Lekmannaledda gudstjänster	4
Utbildning av ideellt engagerade	5
Alternativa vägar till prästvigning	5
Kyrkoordningen	6
Tidigare behandling i kyrkomötet.....	7
Utskottets överväganden	8
Motion 2025:30 av Anders Åkerlund, En friare kyrka	8
Motion 2025:39 av Anna-Karin Åström m.fl., Gudstjänster i hela landet.....	8
Motion 2025:49 av Anders Brunnstedt m.fl., Uthålligt gudstjänstliv.....	9
Reservation 1	10
Reservation 2	10
Bilaga Kyrkolivsutskottets yttrande 2025:1y	11

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

G 2025:2

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:30,
2. avslå motion 2025:39 punkt 1,
3. avslå motion 2025:39 punkt 2,
4. avslå motion 2025:39 punkt 3,
5. avslå motion 2025:39 punkt 4,
6. avslå motion 2025:49 punkt 1,
7. med anledning av motion 2025:49, punkt 1 uppdra till kyrkostyrelsen att utreda alternativa utbildningsvägar till präst i Svenska kyrkan.
8. avslå motion 2025:49 punkt 2,
9. avslå motion 2025:49 punkt 3.

Motionernas förslag

Motion 2025:30 av Anders Åkerlund, En friare kyrka

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning om hur en friare, kreativare och mer framtidsinriktad kyrka kan skapas.

Motion 2025:39 av Anna-Karin Åström m.fl., Gudstjänster i hela landet

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. ta fram nationella riktlinjer och stödinsatser för att säkerställa ett regelbundet och tillgängligt gudstjänstliv i hela landet,
2. uppmuntra stiftens att utveckla former för lekmanaledda gudstjänster, andakter och nattvardsgudstjänster i samverkan med präster,
3. främja användningen av digitala verktyg och distanslösningar som komplement i områden där fysiska gudstjänster är svåra att genomföra varje vecka,
4. redovisa för kyrkomötet hur arbetet fortlöper, med särskilt fokus på glesbygdens och småorternas situation.

Motion 2025:49 av Anders Brunnstedt m.fl., Uthålligt gudstjänstliv

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda och föreslå former för en kortare prästutbildning för personer med tidigare akademisk examen,
2. utreda om och hur några av de former av ”Ministry” och ”Prädikant/Prädikantin” som etablerats inom Church of England och Evangelische Kirche in Deutschland kan vara utgångspunkter för att utvecklas vidare för Svenska kyrkan,
3. redovisa och belysa hur gudstjänstfirande lett av lekfolk kan gestaltas och förstärkas i Svenska kyrkan som en församlingens gemenskapshandling inför Kristus.

Yttrande från andra utskott

Kyrkolivsutskottet har yttrat sig över motion 2025:49, punkt 1 i K1 2025:1y, *bilaga*.

Bakgrund

Framtidens församlingsliv

Många initiativ har behandlat frågor om hur Svenska kyrkan ska fortsätta vara en plats i människors vardag och att gudstjänstlivet ska fortsätta att locka deltagare även i framtiden. Ett exempel, som sker just nu, är framtidsprogrammet i Härnösands stift. Inom ramen för programmet gör stiftet särskilda satsningar, bland annat på idealitet:

Satsningen syftar till att församlingarna ska bli ännu bättre på att engagera, rekrytera och missionera. Stiftskansliet ska genomföra ett flerårigt utbildningsprogram för medarbetare, förtroendevalda och ideella samtidigt som stiftet också finansierar ett antal traineeplatser i församlingar och pastorat.

Kyrkostyrelsen beslutade 2012 att genomföras satsningen *Dela tro – dela liv*, en satsning på kyrkans undervisning och mission för alla åldrar. Från annandag påsk 2015 och ett år framåt fanns en sida på Facebook, *Dela tro – dela liv*, där personer med olika bakgrund, ålder, kön och etnicitet delade med sig av sina personliga erfarenheter av livet och tron. I projektet *Dela tro – dela liv* ingick att dela reflektioner om att vara kyrkan i framtiden.

I nätverket Framtiden bor hos oss har det på flera sätt diskuterats vilka utmaningar som finns just nu i Svenska kyrkan och kommer att finnas i framtiden, något som var fokus för nätverkets *Dela tro – dela liv*-projekt som pågick under 2015 och 2016. Nätverket genomförde en konferens och seminarier som skedde runt om i landet med reflektionen kring evangelisk-luthersk teologi i ny kontext i centrum.

Andra aspekter som ofta lyfts i samtalet om framtida församlingsliv rör olika digitala satsningar, där digitala gudstjänster och andakter ingår som ett sätt att nå fler. På den nationella webbsidan Digitala gudstjänster och evenemang finns länkar till de församlingar som sparar sina digitala gudstjänster och evenemang som ger möjligheten att se sändningar i efterhand. På sidan finns även länkar till inspelade gudstjänster och andakter som sänts på svenskakyrkan.se, ett urval av tidigare sändningar från Svenska kyrkans musik- och kulturevenemang samt inspelade evenemang under kategorin Kyrka och samhälle. Via samma sida kan även livesändningar vid större händelser såsom nationella gudstjänster och biskopsvigningar ses.

I kyrkolivsutskottet 2014 behandlades frågor om kyrkans digitala närvaro (Kl 2014:3). I mars 2013 antog kyrkostyrelsen en strategi för digital kommunikation och närvaro. Den digitala strategin betonar vikten av att vara kyrka på nätet och pekar på vikten av tillgänglighet. I strategin finns övergripande vägval för externwebb, internwebb och sociala medier och den uttrycker en målbild gällande ansvarsfördelningen av digital kommunikation mellan kyrkans nivåer. Församlingen ansvarar för att finnas på nätet via webbplats, intranät och sociala medier. Stiftet erbjuder församlingarna fortbildning, information och inspiration inom webb, intranät och sociala medier.

Lekmannaleda gudstjänster

I kyrkohandbok för Svenska kyrkan ingår en ordning för lekmanaledda gudstjänster där det fastställs vilka moment som kan ingå. I de teologiska förarbeten som föregick handboken diskuteras bland annat vilka liturgiska uppgifter som en präst bör utföra och vad en lekman kan utföra. I dokumentet *Teologiska grundprinciper* står det:

För fortsatta överväganden nämner vi att vår egen tradition har vissa liturgiska moment reserverade för en prästvigd: förlåtelseorden, nattvardsbönens instiftelseord och välsignelsen. Dessutom har prästen huvudansvar för predikan. Motsvarande gäller performativa ord och uttryck i de kyrkliga handlingarna, samt förkunnelsen i dessa gudstjänster. Övervägandena får visa hur mycket av ”lednings-/utförande-anvisning” i form av P(räst), L(iturg, ledare) eller F(örsamling) som ska finnas i en kommande handbok.

Vi erinrar här om läronämndens uttalande inför kyrkomötets beslut om HB 86. Som ett läromässigt uttryck för vad ”församling” är ville läronämnden inför beslutet om kyrkohandbok i kyrkomötet 1986 ”understryka vikten av att församlingens lekmän i så stor utsträckning som möjligt medverkar i gudstjänsten i enlighet med anvisningarna i gudstjänstordningarna” (s. 26).

En handbok eller vägledning som kan hjälpa lekmän i uppgiften att utforma, planera och genomföra gudstjänster finns inte. Däremot finns material för lekmän att använda vid förberedelser av gudstjänst i bland annat *En liten bönbok*, vilken ingår i den Svenska psalmboken, och olika samlingar av texter, böner och sånger. Dessa används som hjälpmedel för bön, andakt och gudstjänst.

Utbildning av ideellt engagerade

Det finns idag flera olika typer av kurser om gudstjänst och olika uppdrag i liturgin, som framför allt ges via stiftet och i viss mån på folkhögskolor såsom Helsjöns folkhögskola och Vadstena folkhögskola. Flera stift anordnar så kallade veniatkurser (till exempel Härnösands stift, Strängnäs stift och Uppsala stift) där det ingår att få venia, det vill säga tillstånd att predika, från biskopen eller kyrkoherden i sin församling. I dessa kurser för ideella ingår att leda gudstjänst som ett av uppdragen att utbildas för. Strängnäs stift beskriver att deras kurs löper över två terminer, där första terminen fokuserar på Bibeln, kyrkans historia, kyrkoåret, dopet och nattvarden, bön och pilgrimsvandring. Under andra terminen är det inriktning mot diakoni, gudstjänst eller undervisning då deltagarna får verktyg för att medverka och ta ansvar i sina församlingar. I gudstjänstspåret arbetar deltagarna med ordningen för lekmanaledd gudstjänst, samtalar om psalmer och att förkunna som ideell. Varje termin inleds med internat på stiftsgården och avslutas med en dag i domkyrkan, däremellan digitala träffar på kvällstid.

Alternativa vägar till prästvigning

Inom ramen för detta kan också nämnas kortare utbildningsvägar till prästvigning. Frågan har diskuterats en del den senaste tiden, bland annat av biskoparna Mikael Mogren i Västerås stift, Teresia Boström i Härnösands stift och Sören Dalevi i Karlstad stift. Det är framför allt i kölvattnet av den utredning av prästutbildningen som utfördes av Björn Vikström 2022 som frågan har fått ny aktualitet. I utredningen konstateras bland annat att:

Gällande behovet av alternativa vägar till prästvigning förhöll sig stiftet reserverade. Endast ett stift sade sig kämpa med stora rekryterings-svårigheter, och flera stift konstaterade att rekryteringsfrågan bör behandlas separat från utvecklingen av prästutbildningen. Det förslag som

hälften av stiftens ansåg vara intressant att närmare utreda var att göra det möjligt för dem som har en högskoleexamen från tidigare att göra sig behörig enligt Bologna-systemet (ett års bryggstudier + två-årig master). (SKU 2022:1, s. 32.)

Lite senare beskrivs dock:

Det alternativ som hela sju stift explicit ansåg värt att utreda gällde kortare teologiska studier för dem som har en annan akademisk examen från tidigare. Här kan modeller utvecklade inom Norska kyrkan och Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland tjäna som förebild. (SKU 2022:1, s. 63)

Detta kan jämföras med situationen i Anglikanska kyrkan där flera alternativa vägar har utvecklats, kallat *the Caleb stream*, *the Peter stream* och *the Elizabeth stream*. Dessa handlar alla om hur personer med ett långt ideellt engagemang och en djup tro med tydlig teologisk förankring i relation till ett yrkesliv på olika sätt kan prästvigas. Utbildningen bedrivs på deltid samtidigt som personen förvärvsarbetar. I vissa fall handlar det om hur pensionärer kan prästvigas. I flera av fallen innebär prästvigningen ett fortsatt ideellt engagemang där man även som präst utför uppgiften utan lön. Denna utveckling ska ställas i relation till att man inom Church of England har flera uppdrag eller ämbeten, utöver vigning, ett slags professionalisering av lekmanauppdraget som märks i titlar som *Licensed lay minister* eller *Reader*.

I Evangelische Kirche Deutschland är det upp till de enskilda landskyrkorna (landeskirchen) att fatta beslut om vad som gäller för lekfolk och volontärer. Det går att vara Predikant/in och få en utbildning för detta. Teologiskt motiveras det med läran om det allmänna prästadömet. Dock har detta ifrågasatts på basis av den augsburgska bekännelsens 14:e artikel, där det står "Om det andliga ståndet lär de, att ingen utan vederbörlig kallelse bör i kyrkan predika offentligt eller förvalta sakramenten". I vissa landskyrkor vigs dessa predikanter till präster medan de i andra behåller sin roll som volontärer.

I både Tyskland och Storbritannien gäller, i upplägget för de kurser som ingår, att bibelvetenskap och praktisk teologi utgör fokus. I Norge och Finland utgår språkstudierna i grekiska eller hebreiska i snabbspåren, något som lyfts som förslag även i den svenska debatten. Något som betonas i flera av dessa sammanhang är vikten av fortbildning för de grupper präster som gått igenom ett snabbspår, men även på vilka sätt lekfolk kan få del av fortbildning. Idag ges fortbildning bland annat av stiftens och vid stiftelsen Fjellstedtska skolan i Uppsala. Flera av dessa har dock som behörighetskrav att de personer som söker ska vara präster i Svenska kyrkan.

Kyrkoordningen

I kyrkoordningens 17:e kapitel regleras församlingarnas gudstjänstliv. Där står bland annat i inledningstexten:

Gudstjänsten är hela församlingens gåva och uppgift. Alla i församlingen är kallade att delta i gudstjänsten och komma med sina erfarenheter och livsfrågor till det gemensamma mötet med Gud. Kyrkorådet, församlingsrådet och kyrkoherden har gemensamt ansvar för gudstjänstlivets utformning och utveckling. Prästen, kyrkomusikern, kyrkvärdarna och den gudstjänstfirande församlingen gestaltar tillsammans varje enskild gudstjänst.

I varje församling som inte ingår i ett pastorat och i varje pastorat ska en huvudgudstjänst i form av den allmänna gudstjänsten firas alla söndagar och kyrkliga helgdagar om inte domkapitlet för visst tillfälle har medgivit något annat.

Vidare finns bestämmelser 13 § om hur tillstånd för att predika delas ut. Där betonas att det inte gäller sakramentsförvaltning:

Biskopen får ge tillstånd åt någon som är döpt och tillhör Svenska kyrkan att predika vid och leda den allmänna gudstjänsten i vissa eller alla församlingar i stiftet. Ett sådant tillstånd får ges åt den som

1. utbildas till präst, eller
2. rekommenderats av en kyrkoherde.

Biskopens tillstånd får inte avse sakramentsförvaltningen eller att leda de kyrkliga handlingarna.

Ett sådant tillstånd får även utfärdas av kyrkoherde enligt 14 §:

Kyrkoherden får ge tillstånd åt någon som är döpt och tillhör församlingen eller, om församlingen ingår i ett pastorat, en församling i pastoratet att predika och leda den allmänna gudstjänsten vid ett visst eller vid vissa tillfällen i församlingen eller i någon av pastoratets församlingar.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Kyrkomötet har återkommande lyft lekmännens betydelse i Svenska kyrkan och framhållit deras viktiga roll i gudstjänst och församlingsliv. Redan i biskopsmötets dokument *Venia concionandi* (1997) betonades både möjligheten för lekmän att hålla gudstjänst och värdet av förkunnelse ur ett lekmannaperspektiv. Där beskrivs hur *venia* gett möjlighet för blivande präster att skolas in i uppgifterna samtidigt som det har gett möjlighet för lekmän att upprätthålla församlingars gudstjänstliv. Centralstyrelsen konstaterar att kyrkoordningens reglering fyller den tidigare funktionen av *venia*, men på ett förenklat sätt.

Gudstjänstutskottet har flera gånger understrukt att lekmän bör ta större ansvar i gudstjänster, i samverkan med präster och kyrkomusiker. Det har också påpekats att varje döpt bär ansvar för kyrkans liv, men att begreppet ”lekman” kan behöva omprövas. I G 2002:6 skriver gudstjänstutskottet med anledning av motion 2002:41:

Utskottet anser att arbetet med att inspirera lekmän till ökat ansvars-tagande och delaktighet i församlingarnas gudstjänster är en mycket viktig uppgift i kyrkan idag. [...] Den är teologiskt väl grundad i en luthersk syn på det allmänna prästadömet.

Det konkreta arbetet med att främja detta ligger dock främst på församling och stift. Gudstjänstutskottet skriver i betänkandet 1997:6 ”Kyrkoråden bör ta ett större ansvar för att främja gudstjänstlivet i samråd med präster och kyrkomusiker.”

I G 2008:5 skriver gudstjänstutskottet med anledning av motion 2008:29 att möjligheten att låta andra än präst leda vissa gudstjänster finns redan idag. Utskottet ser däremot ett behov av stimulans och förnyelse i detta avseende. Varje döpt har ett ansvar och reflektioner om vad detta innebär måste ständigt fortgå. Utskottet menar

också att begreppet ”lekman” kan problematiseras och att användningen med fördel kan begränsas.

Kyrkomötet har vid flera tillfällen behandlat motioner om kyrkans närvaro i media och på internet. År 2006 tog kyrkolivsutskottet upp två motioner som handlade om att stärka inslaget av gudstjänster och kristna program i radio och tv. Tre år senare, 2009, behandlades motioner som i stället riktade fokus mot kyrkans digitala närvaro. Där lyftes bland annat behovet av en interaktiv mötesplats på nätet, en satsning på ”Jourhavande nätpräst” samt gemensamma riktlinjer för kyrkans internetarbete. Utskottet delade motionärernas syn och föreslog att kyrkostyrelsen snarast skulle utveckla en sådan mötesplats. Även denna gång följde kyrkomötet utskottets linje.

Frågan om digital utveckling återkom 2014 och webbsända gudstjänster diskuterades. År 2017 kom en ny motion som föreslog att Svenska kyrkan regelbundet skulle publicera poddradiogudstjänster och andakter på sin webbplats, samt skapa en gemensam plattform för lagring och distribution. Utskottet menade att detta låg väl i linje med kyrkans digitala strategi och föreslog att motionen skulle bifallas i sin helhet. Kyrkomötet följde rekommendationen och ärendet slutrapporterades året därpå.

Vid kyrkomötet 2018 behandlade gudstjänstutskottet (G 2018:4) motion 2018:35 Nystart av församlingar där det föreslogs att kyrkostyrelsen skulle ta initiativ till ett program för att nystarta församlingar som förlorat mycket av sitt gudstjänst- och församlingsliv. Utskottet menade att detta främst är ett ansvar för stift och församlingarna och föreslog avslag på motionen (G 2018:4).

Utskottets överväganden

Motion 2025:30 av Anders Åkerlund, En friare kyrka

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:30.

Utskottet ser med glädje på det visionära, framtidsstävande och realistiska som finns i motionen. Mycket gott görs redan i församlingarna och på stiftsnivå. Det är en viktig episkopal uppgift att främja ett gott gudstjänstliv.

Andemeningen i motionen kan inspirera till ”verkstad” på flera håll i kyrkan, framför allt i församlingarna där dessa tankar ska slå rot och bli till verklighet. Kyrkan behöver hitta lösningar för olika utmaningar som hon står inför. Inspiration kan hämtas, från andra samfund och framför allt på andra håll i vår egen kyrka där bland annat församlingarna i Svenska kyrkan i utlandet har varit fria och kreativa i att hantera olika utmaningar.

Utskottet anser dock inte att detta åstadkoms genom det motionen föreslår. I stället skulle det medföra fler problem med byråkratisering, centralisering och administration. Utskottet föreslår därför avslag på motionen.

Motion 2025:39 av Anna-Karin Åström m.fl., Gudstjänster i hela landet

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:39.

Gudstjänstutskottet delar motionärens oro kring sekularisering och gudstjänstlivets utveckling, särskilt på landsbygden. Allt fler församlingar slås ihop till stora enheter, med följd att det firas gudstjänst alltmer sällan på vissa platser. Både i lagen om Svenska kyrkan och i kyrkoordningen står att Svenska kyrkan ska vara en rikstäckande kyrka. Ett levande gudstjänstliv i församlingarna ska värnas. De hinder som

uppstår har ofta sin upprinnelse i ekonomiska eller personella begränsningar och de som har bäst kunskap om det är församlingarna själva. I detta kan de stöttas av stiftet. Församlingarna har också ofta bäst kunskap om hur problemen kan lösas och det är där främjandet och engagemanget för gudstjänsten kan skapas. För att det ska kunna ske behövs lekfolket. Det finns många uppgifter att utföra, utöver att skapa förutsättningar för att predika och leda gudstjänst. Som en följd av detta behöver fler personer tillfrågas och engageras. För sådana uppgifter kan det behövas någon form av vägledning, som är sammanställd för att vara likvärdig över hela landet, men kyrkomötet ska inte detaljreglera en sådan vägledning.

I motionen påpekas att den nationella nivån ska främja användandet av olika digitala verktyg. Den nationella nivån kan förvisso hantera frågor om digital infrastruktur och vilka system som ska användas, som sedan kommer stift och församlingar till del.

Utskottet föreslår att motionen avslås på samtliga punkter.

Motion 2025:49 av Anders Brunnstedt m.fl., Uthålligt gudstjänstliv

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:49 punkt 1,
2. Kyrkomötet beslutar med anledning av motion 2025:49, punkt 1 uppdra till kyrkostyrelsen att utreda alternativa utbildningsvägar till präst i Svenska kyrkan,
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:49 punkt 2 och 3.

Gudstjänstutskottet bejakar att alternativa vägar in i prästämbetet bör utredas. Utskottet vill dock inte detaljstyra utredningsdirektiven. I stället förordar de att utredningen har en bred ansats, snarare än den insnävning som kan uppfattas i motionen. Gudstjänstutskottet sällar sig därmed till det yttrande som inkommit från kyrkolivsutskottet, där just värdet av en bred ansats betonas.

Det är angeläget att bejaka att de som kan komma i fråga för dessa alternativa vägar inte utgör en enhetlig grupp. Det är även viktigt att skapa strukturer för att möjliggöra för dem som upplever en kallelse till tjänst senare i livet och som kanske inte kan gå en lång utbildningsväg.

Utskottet önskar dock att utredningen inte på förhand fastställer om det ska röra sig om en kortare utbildning, utan betonar att det handlar om alternativa vägar snarare än förkortade. Det är angeläget att säkra en hög teologisk kompetens hos Svenska kyrkans präster, samtidigt som den kompetens och de erfarenheter som människor får som lever hela sina liv i kyrkan inte får underkännas.

Utskottet understryker också att präster måste få fokusera på sin primära uppgift att leda gudstjänst och att förvalta sakramenten, snarare än att i alltför hög grad fokusera på andra uppgifter.

Mot bakgrund av detta och med hänsyn till kyrkolivsutskottets yttrande föreslår gudstjänstutskottet att motionen avslås på samtliga punkter men att med anledning av motionen uppdra till kyrkostyrelsen att göra en utredning av alternativa utbildningsvägar till präst i Svenska kyrkan i syfte att underlätta rekrytering av präster och att ge fler möjlighet att fullfölja sin kallelse till prästämbetet.

Vidare önskar utskottet att hänsyn tas till de olika förutsättningar som församlingar står inför runt om i landet. På vissa håll är prästbristen mer akut, på andra håll handlar det om att rusta människor för tjänst senare i livet eller att utveckla lekmannaleda gudstjänster. För att gudstjänstlivet ska kunna utvecklas behöver lekfolket rustas och

utbildas. Gudstjänstutskottet vill uppmuntra till att diakoner, pedagoger och kyrkomusiker engageras genom att ibland kallas till att leda gudstjänst och predika.

Formerna för detta ska inte redovisas för kyrkomötet utan ska utvecklas på församlingsplanet, i dialog med stiftet. Dock är det viktigt att möta den längtan efter nattvard som finns runt om i församlingarna, och att samtidigt som utvecklandet av lekmanaledda moment sker värna den sakramentala dimensionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Karin Tillberg, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Eriksson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Mattias Lundberg, Torvald Johansson, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Kristina Hyse och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Knapp Anna Eriksson, Johanna Andersson, Agne Arnesson, Christoffer Wallin, Anne Sörman, Jan Friheden, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskop Teresia Boström har adjungerats in för att delta i utskottets överläggningar i detta betänkande, då biskop Andreas Holmberg har anmält förhinder.

Reservation 1

Jag reserverar mig mot beslutet angående motion 2025:39 till fördel för bifall på motionen.

Anna-Karin Åström

Reservation 2

Vi reserverar oss mot gudstjänstutskottets avslag av motion 2025:49, då vi stödjer samtliga tre punkter i motionen. Vi anser inte att de förslag som ges i andra att-satsen (att närmare beakta erfarenheter från Church of England och Evangelische Kirche in Deutschland) på något sätt motsäger en bredare utredning av frågan. Dessa perspektiv hör tvärtom till det viktiga i en sådan kommande utredning.

Vi noterar därutöver att Kyrkolivsutskottet föreslår bifall på motion 2025:38, med flera överlappande förslag och perspektiv.

Mattias Lundberg, Lisa Tegby, Anna Lindgren, Anders Åkerlund

Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets yttrande 2025:1y

Uthålligt gudstjänstliv

Till gudstjänstutskottet

Kyrkolivsutskottets yttrande över motion 2025:49 Uthålligt gudstjänstliv.

Kyrkolivsutskottet anser att det är viktigt att kyrkostyrelsen gör en utredning av alternativa utbildningsvägar till präst i Svenska kyrkan i syfte att underlätta rekrytering av präster och att ge fler grupper möjlighet att fullfölja sitt kall till prästtjänst.

Utskottet diskuterade behovet av en utredning som inte är detaljstyrd utan kan ta en bred ansats.

Uppsala den 1 oktober 2025

På kyrkolivsutskottets vägnar

Sören Olsson, ordförande

Anders Rune, sekreterare

Beslutande: Sören Olsson, ordförande, Sara Waldenfors, Erik Vikström, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Anna Lundberg, Linda Isberg, Johannes Imberg, Kjell Kallenberg, Nina Wahlin, Mats Ershammar, Mikael Sandén, Vicktoria Bagi, Karin Janfalk, Torbjörn Aronson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Agneta Ivemyr, Rolf Ekström, Lena Sjöberg, Ylva Samuelsson, Kenneth B Ferm, Xerxes Carlsén Åkerfeldt, Birgitta Dahlbäck, Bert-Åke Näslund, Jonas Larsson, Monica Johansson, Lisa Gerenmark och Jonas Nordén.

Biskoparna Åsa Nyström och Teresia Boström har deltagit i utskottets överläggningar.

**Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2025:3**

Fader vår är inget experiment

Sammanfattning

I det här betänkandet behandlas motion 2025:46, om översättningsarbetet av Herrens bön och användandet av versionen från 1917. Motionärerna framhåller att om budskapet förändras ständigt, så kommer det ursprungliga budskapet att urholkas. Vidare framhålls att förändringar av texternas budskap kan skapa en annan tro. Det är viktigt, menar motionärerna att människor kan samlas och känna igen sig då det skapar trygghet och tillhörighet.

Gudstjänstutskottet betonar att bibelöversättningsarbete är i enlighet med god luthersk tradition och vikten av att trons språk hålls levande i samklang med nutidens språk. Utskottet framhåller vidare att den ekumeniska översättningen av Herrens bön är beslutad att användas vid Svenska kyrkans gudstjänster. Kyrkohandbokens anvisningar ger dessutom möjlighet att utifrån pastorala behov använda 1917 års översättning av Herrens bön.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:46, punkt 1,
2. avslå motion 2025:46, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2025:46 av Jan-Åke Isaksson m.fl., Fader vår är inget experiment

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. genom sina representanter i Svenska bibelsällskapet verka för att nya översättningar av Herrens bön ska upphöra,
2. tillse att Svenska kyrkan återgår till 1917 års översättning av Herrens bön.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2025:46 i Ln 2025:6y, *bilaga*.

Bakgrund

Bibelöversättning och Svenska bibelsällskapet

Svenska bibelsällskapet är en ekumenisk ideell förening med uppdraget att göra Bibeln översatt, känd, spridd och använd. Högsta beslutande organ är ett huvudmannaråd till vilket Svenska kyrkan utser representanter. I Svenska bibelsällskapets stadgar framgår att ”Svenska Bibelsällskapets ändamål är att svara för översättningsarbete av Bibeln” (§ 3 punkt 1).

De senaste åren har flera översättningsprojekt slutförts, bland annat publiceringen av Nya testamentet på lätt svenska (2018) och Gamla och Nya testamentet på nordsamiska, *Biibbal* (2019). För närvarande arbetar Svenska bibelsällskapet i projekt med att färdigställa översättningar av Nya testamentet till sydsamiska, Gamla testamentet till lulesamiska, hela bibeln till meänkieli och en förstudie om att översätta bibeln till teckenspråk. Under 2026 ska en ny svensk översättning av Nya testamentet presenteras av Svenska bibelsällskapet.

I Den svenska evangelieboken (2003) och i Kyrkohandbok för Svenska kyrkan (2018) är *Bibel 2000* den översättning som används.

Herrens bön i Svenska kyrkans gudstjänster

År 1996 antog Sveriges kristna råds årsmöte en ekumenisk översättning av Herrens bön. Det var i mitten av 1970-talet som ett ekumeniskt arbete påbörjats, med avsikt att få fram nya översättningar av i första hand den apostoliska och den nicensk-konstantinopolitanska trosbekännelsen, vilka skulle vara gemensamma för den svenska kristenheten. Snart kom arbetet också att omfatta en ny översättning av Herrens bön och ett första förslag till nyöversättning presenterades 1993. Svenska kyrkans kyrkomöte fattade år 1998 beslut om att använda denna version i gudstjänsterna.

I Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del 1 (2018) står om den allmänna gudstjänsten:

Samtliga gudstjänstordningar innefattar Herrens bön. I gudstjänstordningarna återges den ekumeniska översättningen som antogs vid Sveriges kristna råds årsmöte 1996 och togs i bruk i Svenska kyrkan 1998. Som alternativ utifrån pastoral behov i församlingen kan följande översättning av Herrens bön (”Fader vår”) användas: (sid 11).

Den översättning av bönen, från 1917, som inleds med orden ”Fader vår som är i himmelen” finns utskriven i både kyrkohandboken och psalmboken.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Vid kyrkomötet år 2018 diskuterades motion 2018:10 där frågan handlade om att publicera de båda versionerna av Herrens bön jämsides med varandra. Gudstjänstutskottet hänvisade till diskussionen år 2017, och menade att Vår Fader är huvudalternativet och att det inte föranleder ändringar av uppställningen i kyrkohandboken för att kunna använda den äldre versionen. Utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motionen vilket kyrkomötet beslutade.

I kyrkomötet år 2017 diskuterades motionerna 2017:7 och 2017:122 som föreslog att båda versionerna skulle införas i kyrkohandboken. Gudstjänstutskottet menade att det gått lång tid sedan Vår fader började användas vilket inte gör det rimligt att

använda Fader vår parallellt. I 2017:7 fanns även ett förslag om att i Sveriges kristna råd initiera en översyn av Herrens bön för att kunna justera tempusformen i formuleringen ”liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss” i den ekumeniska översättningen. Utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motionerna vilket kyrkomötet beslutade.

I kyrkomötet 2002 behandlades motion 2002:17 där det föreslogs att pröva om inte ordet ”prövning” kan ersättas med ”frestelse” i Herrens bön. Gudstjänstutskottet menade att det finns en förståelse för betydelsen av Herrens bön i en kristen människas personliga fromhetsliv och där enskilda formuleringar i bönen kan upplevas och förstås olika. Utskottet ville visa på den frihet som finns att i gudstjänsten använda de olika versionerna av bönen. Utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motionerna vilket kyrkomötet beslutade.

När förslagen till en ny kyrkohandbok sändes ut på remiss i mars 2000 föreslogs endast den ekumeniska översättningen av Herrens bön vid samtliga gudstjänster utom vid begravningsgudstjänsterna då även 1917 års översättning fanns som alternativ. Vid kyrkomötet 2000 behandlades motion 2000:6 som föreslog ge kyrkostyrelsen i uppdrag att under det då pågående remissarbetet med kyrkohandboken särskilt uppmärksamma den föreslagna förändringen av Fader vår. Gudstjänstutskottet (G 2000:1) hänvisade till diskussionen i kyrkomötet 1998 och konstaterade att det ligger utanför utskottets befogenheter att under pågående remissarbete ge förslag till nya direktiv. Motionen bifölls av kyrkomötet. När remissomgången var avslutad, under våren 2001, beslutade kyrkostyrelsen att inte lägga fram handboksförslaget, obearbetat, för kyrkomötet. Av de remissvar som behandlade Herrens bön, ville en majoritet att antingen endast 1917 års översättning eller att både den ekumeniska och 1917 års översättningar ska kunna användas i handbokens samtliga gudstjänster.

Kyrkomötet 1998 beslutade i enlighet med centralstyrelsens skrivelse (CsSkr 1998:4) att utfärda en kungörelse om att den ekumeniska översättningen kunde användas som ett alternativ i gudstjänsterna, vid sidan av de två som redan stod i kyrkohandboken 1986. Gudstjänstutskottet pekade på behovet av ”pastoral vishet i övergången mellan den gamla översättningen och den nya”. Vidare menade de att det är viktigt att se och tillgodose behovet av att hålla trons språk levande och i samklang med nutidens språk. I samband med en ekumenisk överläggning i maj 1998 uttalades en stark förväntan från andra samfund att Svenska kyrkan skulle ta i bruk den ekumeniska översättningen.

Vid kyrkomötet 1997 uttalade gudstjänstutskottet en längtan efter en version av Herrens bön som alla kristna i landet skulle kunna enas kring. Kyrkomötet konstaterade att det inte fanns någon enighet i förslaget till nya översättningar.

Kyrkomötet 1996 beslutade om provanvändning av den ekumeniska översättningen av Herrens bön.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:46.

Gudstjänstutskottet konstaterar att Herrens bön finns i olika versioner och att det står varje enskild människa fritt att, i sin egen andakt, välja version av bönen. Utskottet vill påminna om att kyrkohandbokens anvisningar ger möjlighet att utifrån pastorala behov använda 1917 års översättning av Herrens bön.

Utskottet betonar att bibelöversättningsarbete är i enlighet med god luthersk tradition och bejakar det läronämnden framhåller, att detta sker i vetenskapliga sammanhang. Gudstjänstutskottet vill samtidigt framhålla värdet av det liturgiska språket, som kan skilja sig från ett språk som utmärks av exegetisk precision. Därför bejakar utskottet sitt tidigare yttrande om vikten av att tillgodose behovet av att hålla trons språk levande, i samklang med nutidens språk. Vidare konstaterar utskottet att frågan är behandlad vid tidigare kyrkomöten och att beslut om att använda den ekumeniska översättningen av Herrens bön i Svenska kyrkans gudstjänster, då har fattats. Inget nytt har tillkommit som föranleder en omprövning av dessa beslut.

Uppsala den 1 oktober 2025

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Carl Henric Svanell, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Ericsson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Torvald Johansson, Mattias Lundberg, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Kristina Hyse och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Knapp Anna Eriksson, Johanna Andersson, Agne Arnesson, Jerker Schmidt, Christoffer Wallin, Anne Sörman, Jan Friheden, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2025:6y

Herrens bön

Läronämndens yttrande över motion 2025:46

Läronämnden bejakar att det sker ett kontinuerligt vetenskapligt arbete med att översätta de bibliska texterna. Svenska bibelsällskapets översättning av Nya testamentet utgår från den grekiska grundtexten. Nyöversättning av Herrens bön utgör således inte en revision av en tidigare svensk översättning, utan är ett självständigt vetenskapligt arbete.

Läronämnden vill påminna om att kyrkomötet fullt ut har accepterat Bibelkommissionens översättning Bibel 2000 (CsSkr 1999:5). I ett tidigare yttrande om Herrens bön anger läronämnden att "[o]lika teologiska aspekter kan läggas på de tre översättningar som finns i bruk (1917, 1981 och den 'ekumeniska'). Läronämnden gör ingen läromässig värdering av de olika varianterna." (Ln1998:7)

I anvisningarna till Kyrkohandbok för Svenska kyrkan anges dock att den ekumeniska översättningen ska användas som huvudalternativ i gudstjänstordningarna.

Uppsala den 28 augusti 2025

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Karin Tillberg, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Ulrica Fritzson, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Teresia Boström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Teresa Callewaert, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik, Mikael Winnige och Johannes Zeiler.

**Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2025:4**

Ordning för välsignelse av hem

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:89 vilken föreslår att Svenska kyrkan ska införa en ordning i kyrkohandboken för välsignelse av hem. Motionärerna betonar hemmets andliga betydelse och behovet av själavård. De framför att präster ofta möter människor med frågor kopplade till nyandlighet och anser att en ordning för hemvälsignelse skulle stärka Svenska kyrkans församlingars arbete med evangelisation och befrielsejänst.

Gudstjänstutskottets bejakar att hem välsignas och menar att det är en pastoral fråga för det lokala sammanhanget, inte en ordning som bör införas i kyrkohandboken. Utskottet står bakom läronämndens yttrande och tidigare beslut om riter för specifika tillfällen. Utskottet föreslår därför avslag på motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:89.

Motionens förslag

Motion 2025:89 av Stefan Aro m.fl., Ordning för välsignelse av hem

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändring i kyrkohandboken som innebär att en ordning för välsignelse av hem införs.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2025:89 i Ln 2025:9y, *bilaga*.

Bakgrund

Att be och utföra välsignelsehandlingar sker på många olika sätt inom kristen tradition, både gemensamt och individuellt. För somliga inleds måltider med bön och en del önskar varandra Herrens frid och uttrycker ord som ”Gud välsigne dig” vid hälsning och avsked.

En del böner finns i gemensamma reglerade ordningar, medan andra handlingar sker fritt. Kyrkofader Augustinus menade att en del präster var så dåliga bedjare att det var därför kyrkohandböcker skapades med fast formulerade böner.

Riten att be över ett hem har funnits under lång tid i kristendomen, men är sällan omskrivet och historiskt inte sanktionerat av fasta ordningar. En biblisk referens som förekommer i dessa sammanhang är från Lukasevangeliet då Jesus möter tullindrivaren Sackaios och bjuder in sig till honom med orden: ”i dag skall jag gästa ditt hem” (Luk 19:5). Andra bibliska referenser som motiv för att be för och välsigna hemmet är ur Jesaja: ”Mitt folk skall få bo i ett fredligt land, i hem där de känner sig trygga och får vila sorglösa” (Jes 32:18). Psalmistens ord skildrar hemmet som en trygg plats och att Guds omsorg vilar över den: ”Din tillflykt är Herren, du har gjort den Högstes till ditt värn. Inget ont skall drabba dig, ingen olycka komma nära ditt hus.” (Psaltaren 91:9–10).

I Svenska kyrkan idag förekommer välsignelse av hem, av församlingar som själva erbjuder det offentligt alternativt får en direkt förfrågan och väljer att bejaka önskemålet.

Välsignelse av hem i andra samfund

I ett antal av de samfund som ingår i Borgågemenskapen finns ordning för välsignelse av hemmet. Exempelvis har de lutherska kyrkorna Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland (Suomen Evankelis-luterilainen kirkko) och Norska kyrkan (Den norske kirke) en sådan ordning liksom anglikanska kyrkor i Storbritannien som Engelska kyrkan (Church of England) och Kyrkan i Wales (Church of Wales).

Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland har i nuvarande kyrkohandbok från början av 2000-talet en ordning för välsignelse av hem med innehållande inledningsord, psalmer, bibelläsning, bön och välsignelse. Syftet är att tacka Gud och be om välsignelse över de som bor i hemmet och att kärlek ska finnas där. Samfundet skriver på sin webbsida att välsignelsen kan förrättas av präst, församlingsanställd eller en församlingsmedlem. Vidare framhålls att denna stund också kan samla människor från olika religioner. Enligt uppgift till Kyrkans tidning (augusti 2020) skedde det, i Finland år 2019, 470 välsignelser av hem vilka samlade sammanlagt 7 544 människor. I samma artikel skildrades också förslag på en översyn av ordningen gällande välsignelsens teologi och hur den kommer till uttryck avseende delaktighet och människors upplevelse av livet.

I *Norska kyrkan* fattades år 2013 ett beslut om att införa en ordning för välsignelse av hem. I den återfinns psalmer inklusive psalmvalslista, inledningsord, bibelläsning, tal, trosbekännelse, bön och välsignelse. Välsignelseakten leds av präst, eller annan församlingsmedarbetare. Liturgin kan också användas på arbetsplatser eller liknande. Det är en förutsättning att den eller de som bor i hemmet är närvarande vid välsignelsehandlingen. Det går att använda liturgin i de fall människor upplever otrygghet eller oro i hemmet, och det förutsätts att den som utför handlingen då har haft ett samtal med de som efterfrågar välsignelsen. Kyrkan tar inte ställning i frågan om möjliga orsaker till den upplevda oron, utan vill komma med själavård och hjälp genom Guds ord och bön.

I anglikansk ordning i *Engelska kyrkan* i samband med välsignelse av hemmet erbjuds även mässa, liksom att använda bön med olja och att stänka dopvatten i hemmet.

I inledningen till kyrkoordningens första avdelning om Svenska kyrkan som ett evangelisk-lutherskt trossamfund, står det att tron uttrycks i bekännelse och handling. Vidare står det

kyrkans lära formuleras genom den teologiska reflektionen över vad tron och bekännelsen innebär. Det är en uppgift för enskilda kristna och kyrkan att i varje tid på nytt leva sig in i trons djup och klargöra dess innebörd. Läran uttrycks i trosbekännelser, i skrifter från kyrkans historia, i gudstjänstböcker och andra nutida dokument som kyrkan har bejakat. Varken trosbekännelserna och läran är föremål för tro. De redovisar vad kyrkans övertygelse består i och utlägger tron. I fortlöpan- de samtal med andra traditioner, i förkunnelsen och gudstjänsten fort- sätter Svenska kyrkan att utlägga sin tro.

Inledningen till 18 kap. kyrkoordningen beskriver gudstjänstböckerna och att de uttrycker vad kyrkan tror, bekänner och lär. Gudstjänstböckerna har till uppgift att återspegla kyrkans tradition såväl som förnyade former. Vidare står att läsa hur varje moment i kyrkohandboken har sin motiverade plats i helheten.

18 kap. 3 § kyrkoordningen reglerar att kyrkohandboken ska användas vid huvud- gudstjänster och kyrkliga handlingar samt att den även används vid församlingens gudstjänster i övrigt.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Tidigare kyrkomöten har behandlat frågor om införande av nya ordningar för guds- tjänst.

Vid kyrkomötet 2017 diskuterades frågor om gudstjänstordningar för särskilda tillfällen. Motion 2017:125 behandlade frågan om att införa gudstjänst i samband med rättegångar och motion 2017:139 belyste frågan om införandet av en rit i samband med skilsmässa. I sitt betänkande (G 2017:3) framförde gudstjänstutskottet att utskot- tet tidigare avstyrkt andra förslag om utförande av riter för specifika tillfällen med hänsyn till att det är en fråga för det lokala pastorala sammanhanget. Utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motion 2017:125 vilket kyrkomötet beslutade. Motion 2017:139 ansågs vara besvarad genom vad som hade anförts i utskottets övervägande och kyrkomötet beslutade att avslå motionen.

Under kyrkomötet 2015 behandlades motion 2015:42 om att införa en ceremoni för välsignelse som kan erbjudas den som fått fastställelse av ändrad könstillhörighet. Gudstjänstutskottet konstaterade i sitt betänkande G 2015:6 behov av riter, men att dessa måste formas i aktuell situationen. Utskottet framförde vikten av att lita på att präster och diakoner i Svenska kyrkan är utbildade för att ta ansvar i dessa samman- hang, men bejakade samtidigt behovet av att dela erfarenheter förslagsvis på intra- nätet. Utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motionen vilket kyrkomötet beslutade.

Vid kyrkomötet 2005 behandlades motion 2005:64 som lyfte fram människors behov av riter i avgörande skeden i livet. Gudstjänstutskottet menade i sitt betänkande G 2005:6 att det är viktigt att fundera över vilka riter som bör regleras och vilka som bör gå under det pastorala ansvaret och kompetensen som finns i det lokala samman- hanget. Utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motionen vilket kyrkomötet beslutade.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:89.

Gudstjänstutskottets mening är att det är välkommet att välsigna hem, men det är inget som ska införas i kyrkohandboken som en ny gudstjänstordning. Präster och andra kyrkliga medarbetare kan i samråd med de som efterfrågar välsignelsen utforma den efter pastoral hänsyn, lokalpraxis och inspiration från den världsvida kyrkan. Utskottet konstaterar att kyrkomötet tidigare fattat beslut om avslag gällande reglering av riter för specifika tillfällen med hänsyn till att det är en fråga för det lokala pastorala sammanhanget. Vidare menar utskottet liksom läronämnden att åtskilliga riter och handlingar inte bör formuleras i kyrkans antagna böcker. Mot bakgrund av detta föreslår utskottet kyrkomötet att avslå motionen.

Uppsala den 1 oktober 2025

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Carl Henric Svanell, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Ericsson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Torvald Johansson, Mattias Lundberg, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Kristina Hyse och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Knapp Anna Eriksson, Johanna Andersson, Agne Arnesson, Jerker Schmidt, Christoffer Wallin, Anne Sörman, Jan Friheden, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2025:9y

Livstolkande riter och handlingar

Läronämndens yttrande över motion 2025:89

Läronämnden har tidigare noterat att

behovet av livstolkande riter har ökat markant. Många av dessa bör utformas kontextuellt i människors omedelbara livssituation. Av dem som är anställda i pastoral tjänst krävs lyhördhet och förmåga att gestalta meningsskapande uttryck där kyrkans tro och människors existentiella upplevelse tolkas i ritens form. Läronämnden konstaterar att åtskilliga riter och handlingar därför inte kan eller bör formuleras i av kyrkan antagna böcker. (Ln 2015:2y; jfr Ln 2003:21y)

Utöver detta vill läronämnden betona prästens särskilda teologiska ansvar, utifrån avgivna vigningslöften, att utforma sådana riter och handlingar i överensstämmelse med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. En välsignelse av ett hem kan utgöra en sådan handling.

Uppsala den 28 augusti 2025

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Karin Tillberg, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Ulrica Fritzson, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Teresia Boström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Teresa Callewaert, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik, Mikael Winnige och Johannes Zeiler.

**Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2025:5**

Svenska kyrkans mest spelade kyrkomusikaliska verk

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:94 som vill samla in statistik över de mest framförda kyrkomusikaliska verken i Svenska kyrkan. Motionären lyfter vikten av att undersöka representationen av kompositörer av kyrkomusik. Denna information, menar motionären, skulle kunna vara värdefull för kyrkomusiker vid planering av konserter, men också för forskare och allmänheten.

Gudstjänstutskottet menar att denna analys är något som ska göras i det lokala sammanhanget och inte på nationell nivå. Informationen som motionären efterfrågar finns redan delvis tillgänglig via andra organisationer såsom Stim. Utskottet föreslår därför avslag på motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:94.

Motionens förslag

**Motion 2025:94 av Marcus Romedahl, Svenska kyrkans
mest spelade kyrkomusikaliska verk**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram statistik över de mest framförda kyrkomusikaliska verken i Svenska kyrkan.

Bakgrund

Svenska kyrkan är en av landets största konsertarrangörer och har ett brett utbud. Musikverksamheten i kyrkan rymmer såväl amatörer som professionella utövare. Det finns ett stort utbud av konserter med orgel, kör och orkester där olika genre representeras genom klassiska verk, nyskapade verk, gospel och pop. Svenska kyrkan är samlat den största arbetsgivaren för frilansmusiker och genom denna samverkan bidrar kyrkan till musikens tillgänglighet i samhället. För många människor är musiken vägen in i kyrkan.

Svenska kyrkans plattform för musik (2018) antagen av kyrkostyrelsen, klargör musikens plats i Svenska kyrkan, tydliggör centrala aspekter och identifierar ett antal områden där utveckling är angelägen. Kyrkostyrelsens musikråd har som uppgift att, som sakkunniga vara beredande och rådgivande till kyrkostyrelsen i kyrkomusikaliska frågor. Med utgångspunkt i *Svenska kyrkans plattform för musik* arbetar musikrådet

med strategiska överväganden i frågor som nyskapande av kyrkomusik, forskning om kyrkomusik och samverkan med andra organisationer när det gäller kyrkans roll i musikalivet.

Bestämmelser och insamling av statistik

I enlighet med Svenska kyrkans bestämmelse om insamling av verksamhetsstatistik till Svenska kyrkans statistikdatabas (SvKB 2020:13) ska församlingarna inkomma med deltagarstatistik för genomförda musikgudstjänster och konserter.

Deltagarstatistik rapporteras in till kyrkokansliet. Gällande år 2024 har 4 869 körer rapporterats in och dessa har samlat 96 176 sångare. Under 2024 arrangerades 11 103 konserter och antalet besökare var 1 432 496 personer.

Sedan advent år 2024 pågår en insamling, via webbappen SAMLA, av vilka psalmer som sjungs i församlingarnas verksamhet. Denna rapportering görs i anslutning till den löpande insamlingen av gudstjänststatistik. Syftet med denna insamling är dels att få information om vad som sjungs utifrån förhandlingar om upphovsrätt, dels att bidra med statistiskt underlag i arbetet med en psalmboksrevision. Det är inte obligatoriskt att rapportera, och det gäller de psalmer som ingår i Den svenska psalmboken (1986), inklusive sångerna i det tillägg som ingår i den tryckta utgåvan sedan 2003 liksom Psalmer i 2000-talet. Det finns också andra sånger och musikaliska verk som framförs i gudstjänster och i verksamheter, men det är inget som registreras.

I december år 2000 beslutade kyrkostyrelsen att utreda kyrkomusikens ställning som en del av det offentliga musikalivet i Sverige. Denna utredning, *Kyrkan mitt i musikalivet. Utredning om kyrkomusikens ställning som en del av det offentliga musikalivet i Sverige* (Svenska kyrkans utredningar 2003:3) konstaterade att kyrkan har ett stort ansvar för hela samhällets musikliv. I redogörelsen för den kyrkomusikerenkät som ingick i utredningen fanns också en sammanställning av vilken repertoar som förekom runt om i landet och hur ofta olika verk hade framförts under ett år. Sedan utredningen 2003 har det inte gjorts någon sammanställning eller insamling av vilka verk som framförs.

Svenska kyrkans församlingar har en skyldighet att rapportera till Stim vilka upphovsrättsligt skyddade verk som framförs i musikgudstjänster och konserter. Skyldigheten att rapportera till Stim gäller endast de verk vars uphovspersoner lever eller varit avlidna i mindre än 70 år. Det är den enskilda församlingen som ingår avtal med Stim och kyrkokansliet har inga uppgifter om hur många församlingar som har avtal eller som rapporterar.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Kyrkomötet behandlade år 2018 motion 2018:69 om församlingarnas statistikrapportering och om den fyller den funktion det var tänkt. Kyrkolivsutskottet ansåg i sitt betänkande Kl 2018:08 att kyrkostatistiken är ett viktigt verktyg för samtliga nivåer för analys, verksamhetsutveckling och prioriteringar i verksamheten. Utskottet betonade vikten av långsiktigheten och försiktighetsprincipen i statistiken som innebär att man inte ofta bör lägga till ny statistik i rapporteringen. I sitt betänkande uttryckte kyrkolivsutskottet tillit till att kyrkostyrelsen ständigt arbetar med utveckling och kvalitetssäkring av statistikarbetet och säkerställer i dialog med stift och församlingar att den statistik som samlas är ändamålsenlig. Utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motionen vilket kyrkomötet beslutade.

Frågor som rör det breda området kyrkomusik har behandlats vid flera kyrkomöten. Under 2024 behandlades motion 2024:46 vilken efterfrågade en kulturutredning som belyser Svenska kyrkans roll som kulturbärare och kulturaktör. Samhälls- och kulturutskottet diskuterade frågan och menade i sitt betänkande SK 2024:10 att det är viktigt att stödja och löpande arbeta med att stärka kulturarbetet. Utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motionen, men kyrkomötet beslutade att bifalla motionen.

Under 2013 års kyrkomöte behandlades motion 2013:89 om Svenska kyrkans ansvar för kyrkomusiken. Kyrkolivsutskottet menade i sitt betänkande KI 2013:14 att nationella nivån har ett stort ansvar att stödja, utveckla och samordna kyrkans musik samt föra dialog med företrädare för myndigheter och kulturliv kring kyrkomusikens roll i samhället. Utskottet yrkade på bifall till motionen vilket kyrkomötet beslutade.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:94.

Gudstjänstutskottet konstaterar att insamling av statistik över framförda verk görs av andra organisationer såsom Stim när det gäller verk som är upphovsskyddade. Analysen av vilka verk som framförts är primärt en fråga för den lokala församlingens verksamma musiker och präster och ska inte bli en uppgift för den nationella nivån. Utskottet kan inte se att motionen har ett klart syfte med dess efterfrågan av insamling av statistik. Vidare menar utskottet att kyrkomusikers arbetsmiljö är ett viktigt område att bevaka med hänsyn till de beställningar på olika musikaliska verk som kan göras i samband med kyrkliga handlingar. I framtiden kan det vara skäl att undersöka det närmare, dock inte av de skäl och på det vis som motionen föreslår.

Gudstjänstutskottet föreslår att kyrkomötet avslår motionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Carl Henric Svanell, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Ericsson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Torvald Johansson, Mattias Lundberg, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Kristina Hyse och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Birgitta Nilsson, Knapp Anna Eriksson, Johanna Andersson, Agne Arnesson, Jerker Schmidt, Christoffer Wallin, Anne Sörman, Jan Friheden, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

**Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2025:6**

Evangeliekonsekvensanalys

Sammanfattning

I det här betänkandet behandlas motion 2025:99. Där föreslås att kyrkostyrelsen ska utarbeta en metod för att genomföra evangeliekonsekvensanalys och sedan implementera sådana analyser i sina beslut. Syftet med detta är att tydliggöra för församlingarna i vilken mån olika beslut svarar mot den grundläggande uppgiften.

Gudstjänstutskottet uppskattar motionens goda intentioner och ser att den speglar frustration på församlingsnivå över nationella direktiv och ökad byråkratisering. Utskottet anser att denna frustration bör tas på allvar, men motsätter sig motionens förslag om att kyrkostyrelsen ska ta fram och tillämpa ett eget verktyg för analys. I stället hänvisar utskottet till kyrkoordningens kapitel 10 som vägledande för relationen mellan kyrkostyrelsen och församlingarna. Utskottet betonar också kyrkans grundläggande uppgift enligt inledningen till kyrkoordningens andra avdelning. Därför föreslås att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:99.

Motionens förslag

**Motion 2025:99 av Sara Waldenfors och Johannes Imberg,
Evangeliekonsekvensanalys**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att genomföra en evangeliekonsekvensanalys inför samtliga beslut som fattas av kyrkostyrelsen samt utarbeta en struktur och metod för hur dessa evangeliekonsekvensanalyser ska utföras.

Bakgrund

Den grundläggande uppgiften

Den grundläggande uppgiften, beskriven utifrån sina fyra dimensioner att fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni och mission har varit föremål för mycket diskussion i flera olika sammanhang. Kyrkomötet har vid några tillfällen behandlat motioner angående församlingens grundläggande uppgift. Samtliga motioner har avslagits.

I sitt betänkande O 2005:4 anförde organisationsutskottet att det finns goda skäl att reflektera vidare över begreppen gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. Utskottet föreslog dock avslag på motionerna (2005:3, 2005:12 och 2005:72) och anförde vidare att den nuvarande formuleringen av 2 kap. 1 § första stycket kyrkoordningen har tillkommit efter många överväganden och är ett uttryck för fyra dimensioner av samma uppdrag – att räcka evangeliets gåva.

År 2013 behandlade organisationsutskottet i sitt betänkande O 2013:3 fyra motioner (2013:1–4), i vilka föreslogs att kyrkomötet skulle besluta om att införa förklaringar av varje del av församlingens grundläggande uppgift i kyrkoordningen. Utskottet konstaterade, i likhet med läronämnden (Ln 2013:4y), att kyrkoordningens reglering av den grundläggande uppgiften medvetet är utformad för att ge tolkningsutrymme för lokal och regional tillämpning och att den föreslagna detaljerade beskrivningen av de olika aspekterna av den grundläggande uppgiften riskerar att omöjliggöra mångfalden av lokala gestaltningar och därför står i strid med regleringens syfte och funktion. 2013 uppdrog kyrkomötet till kyrkostyrelsen, med anledning av motion 2013:52, att utarbeta en ändamålsenlig redovisningsmodell för församlingar och pastorat.

Begreppet evangelium

Evangeliets kärna kan sägas utgöras av den så kallade lilla bibeln i Johannesevangeliet 3:16: ”Så älskade Gud världen att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv.” En sådan förståelse av evangeliets kärna återfinns också i den augsburgska bekännelsens tredje artikel, om rättfärdiggörelsen: ”de rättfärdiggörs ... för Kristi skull genom tron” samt i fjärde artikeln: ”Så är bestämt av Gud, att den som tror på Kristus skall bli frälst, i det att han utan gärningar, genom tron allena, oförskyllt får syndernas förlåtelse.” Det är också i linje med detta som evangeliet beskrivs i inledningen till kyrkoordningens första avdelning: ”Kyrkans centrum och livskälla är Jesus Kristus och evangeliet om honom. Evangeliet leder människan till gemenskap med Gud, som är hennes ursprung och mål.” I den augsburgska bekännelsen är det predikoämbetets ansvar att rent och klart förkunna evangelium (CA V), så att tro frambringas hos de som hör evangelium. I sjunde artikeln, om kyrkan, beskrivs kyrkan som ”de heligas samfund, i vilket evangelium rent förkunnas”.

Begreppet evangelium är dock inte entydigt, såsom det används i kyrkoordningen och övriga styrdokument inom Svenska kyrkan. Evangeliet kopplas främst till gudstjänsten och till missionen. När kyrkoordningen skulle författas inför år 2000 diskuterades huruvida begreppet evangelisation eller mission skulle användas i beskrivningen av den grundläggande uppgiften. Valet föll på ”mission” då det förra ansågs för belastat. Samtidigt har begreppet evangelisation ofta använts i Svenska kyrkans historia, också administrativt (diakonistyrelsen blev Svenska kyrkans centralråd för evangelisation och församlingsutveckling, i kyrkomötet var det evangelisationsutskottet som behandlade kyrkans gudstjänstböcker).

Svenska akademins ordbok beskriver ordet både som benämning på bibelböcker och som ”meddelade förkunnelsen om det kommande Guds rike o. om Guds vilja att frälsa människosläktet gm Kristus; Guds löfte om nåd för människorna; äv. allmänare: Guds ord, den gudomliga sanningen.” Det är på detta senare sätt, som ett sätt att beskriva frälsningshistorien och hur nåden kan räckas till människor, som ordet kan sägas förekomma i till exempel kyrkoordningen, bland annat i 17:e kapitlet om gudstjänstliv, i inledningstexten: ”De som firar gudstjänst sänds ut för att i vardagen vittna om evangelium och göra kärlekens gärningar, till mission och diakoni.” I

inledningstexten till 24:e kapitlet om begravning talas om ”korsets evangelium” som rymmer både död och liv, mörker och ljus, hopp och uppståndelse. Vidare talas det i inledningstexten till 25:e kapitlet att alla genom dopet är kallade att föra ut evangelium. I kyrkoordningen kopplas inte begreppet evangelium i konkreta ordalydelser till den grundläggande uppgiften.

Kyrkostyrelsen och den lokala församlingen

I kyrkoordningen betonas att det är församlingen som är den primära enheten inom kyrkan. Församlingen har lokal självstyrelse men är samtidigt en del av ett stift och Svenska kyrkan som trossamfund. Alla har tillsammans ansvaret för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd.

Enligt 5 § lagen om Svenska kyrkan är stiftets grundläggande uppgift att främja och ha tillsyn över församlinglivet. Detta regleras närmare i 6, 8 och 57 kap. kyrkoordningen. Som redan nämnts tillkom församlingsinstruktionen som ett tillsynsinstrument i och med kyrkoordningens ikraftträdande. I församlingsinstruktionen anges hur församlingen fullgör sin grundläggande uppgift.

Till detta kan nämnas regleringen i 5 kap. 2 § tredje stycket kyrkoordningen, där det sägs att kyrkoherden har ansvar för tillsyn över all verksamhet utifrån Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. I inledningstexten till kyrkoordningens första avdelning sägs att den grundläggande tro, bekännelse och lära som Svenska kyrkan står för ska komma till uttryck i allt vad kyrkan gör och säger. Det hör till kyrkoherdens uppdrag att verka för och ha tillsyn över att detta gäller i församlingar och pastorat.

Vad gäller kyrkostyrelsen, står beskrivet i kyrkoordningens 10:e kapitel:

Kyrkostyrelsen företräder trossamfundet Svenska kyrkan. Den bereder och verkställer kyrkomötets beslut och har förvaltande uppgifter.

Kyrkostyrelsen ska [...] stödja stiftens arbete för utveckling av församlinglivet och av en god förvaltning i församlingar och pastorat.

I församlingarnas arbete med den grundläggande uppgiften går att enligt kyrkoordningens bestämmelser se att utförandet är föremål för tillsyn, både kyrkoherdens på det lokala planet och biskopens. Kyrkostyrelsen ska stödja stiftet. I Svenska kyrkans utredningar Arbetet på olika kyrkliga nivåer (SKU 1998:3) kopplade Centralstyrelsen ihop församlingens uppgift och biskopens och domkapitlets tillsyn:

Det som är fastlagt som församlingens grundläggande uppgift – att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission – är samtidigt det som ligger vid sidan om den lokala självstyrelsen och står under tillsyn från biskop och domkapitel. (...) Eftersom kyrkorådet är församlingens styrelse och därmed också har ett ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd måste det finnas en relation till stiftet som tillsynsorgan också för kyrkorådet. (SKU 1998:3, s. 2–70)

Barnkonsekvensanalys

Kyrkomötet 2013 beslutade om att barnkonsekvensanalyser skulle införas som verktyg i kyrkans interna beslutsprocesser. Verktöget syftar till att på ett konkret sätt införliva kyrkoordningens ord om att barnen intar en särställning i kristen tro.

Innan kyrkofullmäktige eller stiftsfullmäktige avgör ett ärende, som kräver beredning, ska i kyrkorådets, stiftsstyrelsens eller stifts nämnds beredning ingå en

analys av vilka konsekvenser beslutet får för barn (3 kap. 22 § och 7 kap. 6 § kyrkoordningen). Något motsvarande krav finns inte inför beslut i kyrkomötet.

Beslut för vilka det finns ett beredningskrav som innefattar en barnkonsekvensanalys och som kan begäras beslutprövade enligt bestämmelserna i 57 kap. 8–20 §§ kyrkoordningen riskerar att upphävas vid en sådan prövning om beredningskravet inte har uppfyllts genom att någon barnkonsekvensanalys inte kan anses ha gjorts (se t.ex. Överklagandenämndens beslut 2001/15, 2005/6, 2014/19, 2015/13, 2017/1 och 2017/31). Överklagandenämnden har i bl.a. uttalat följande (ÖN 2017/1):

Kyrkoordningen innehåller inte någon allmän bestämmelse om beredningens kvalitet och eventuella brister härvidlag kan därför inte läggas till grund för upphävande av ett beslut i ett beslutsprövningsärende. Kyrkoordningen innehåller inte heller några bestämmelser om hur en barnkonsekvens[analys] ska genomföras eller om vad den ska innehålla. Däremot finns en inom Svenska kyrkan utarbetad ”Handbok för barnkonsekvensanalyser i Svenska kyrkan” vilken beskriver en metod för analysen och hur den kan genomföras i praktiken. Handboken, vars innehåll i och för sig inte är bindande, kan användas som stöd vid analysarbetet. Det kan ställas olika krav på analysens innehåll beroende på vilken typ av beslut det är fråga om.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Det har vid ett flertal tillfällen motionerats om att olika typer av konsekvensanalyser ska integreras i kyrkans beslutfattningsprocesser, såsom volontärkonsekvensanalys (O 2016:2), miljökonsekvensanalys (EE 2016:2) eller klimatkonsekvensanalys (F 2021:3). Dessa har i samtliga fall avslagits. I överväganden har det diskuterats om vilka andra tillvägagångssätt som kan sägas åstadkomma samma mål, på liknande sätt som betonats i motionerna. Ifråga om klimatkonsekvensanalys menar förvaltarens utskottet i sitt betänkande att risken med implementeringen av en klimatkonsekvensanalys är att den leder till ökade krav på dokumentation och mer byråkrati.

De hävdade dessutom att ”hållbarhetsengagemanget redan idag [genomsyrar] mycket av Svenska kyrkans arbete och det som behövs är inte en ny analysmodell som producerar nya dokument utan mer konkret arbete och tillit i den pågående processen. Ifråga om att införa volontärkonsekvensanalys argumenterade organisationsutskottet i sitt betänkande 2016 att

Volontärskap är inte betjänt av sådant som kan uppfattas som påbud uppifrån. Därmed inte sagt att det inte kan vara viktigt att i beredningsskedet reflektera över vilka konsekvenser ett beslut kan tänkas få för ideellt engagemang.

Som märks av genomgången ovan har även motioner om den grundläggande uppgiften behandlats vid flera tillfällen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:99.

Gudstjänstutskottet framhåller motionens goda uppsåt. Motionen ger en bild från församlingsplanet som vittnar om en trötthet och frustration gentemot direktiv och uppgifter från den nationella nivån och en byråkratisering av kyrkan som riskerar att

ta fokus från arbetet med den grundläggande uppgiften. Utskottet menar att det är viktigt att hörsamma den frustrationen.

Utskottet anser dock inte att det bästa sättet att lösa det är genom det motionen föreslår. Det är inte bra om kyrkostyrelsen skulle utarbeta ett verktyg och en metod som de sedan skulle implementera på sig själva. Det skulle innebära en belastning på kyrkokansliet att göra de analyser motionen föreslår. De perspektiv som synliggörs i motionen har en bättre plats i församlingsinstruktionen än på den nationella nivån.

Utskottet menar att den måttstock som behövs i fråga om relationen mellan kyrkostyrelsen och församlingarna är det som omnämns i kyrkoordningens 10:e kapitel: ”Kyrkostyrelsen ska [...] stödja stiftens arbete för utveckling av församllingslivet och av en god förvaltning i församlingar och pastorat.”

Vidare vill utskottet betona att inledningen till kyrkoordningens andra avdelning fastställer vad hela kyrkan ska utgå ifrån i sitt arbete:

Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas.

Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

Uppsala den 2 oktober 2025

På gudstjänstutskottets vägnar

Ann-Charlotte Miller, ordförande

Karin Tillberg, sekreterare

Beslutande: Ann-Charlotte Miller, ordförande, Roger Olsson, Fredrik Eriksson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Mattias Lundberg, Torvald Johansson, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Kristina Hyse och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Knapp Anna Eriksson, Johanna Andersson, Agne Arnesson, Jerker Schmidt, Christoffer Wallin, Anne Sörman, Jan Friheden, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

**Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2025:7**

Konferens om reformationen i Malmö 1527–1533

Sammanfattning

I det här betänkandet behandlas motion 2025:104, som handlar om att kyrkostyrelsen ska planera en konferens om reformationen i Malmö.

Gudstjänstutskottet är positivt inställt till att reformationen i Malmö uppmärksammas, särskilt med fokus på Malmöpsalmboken som nu ingår i Sveriges kulturkanon. Utskottet ser ett värde i att sprida kunskap om detta inom Svenska kyrkan, men vill uppmuntra till att firandet sker och organiseras lokalt – främst i Lunds stift – och inte på nationell nivå. Sådana arrangemang kan gärna ske i samarbete med internationella aktörer, både inomkyrkliga och externa. Utskottet föreslår därför avslag på motionen. Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:104.

Motionens förslag

**Motion 2025:104 av Anders Lundberg, Konferens om
reformationen i Malmö 1527–1533**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inleda en planeringsprocess inför en konferens om reformationen i Malmö 1527–1533, med särskilt fokus på psalmböckerna.

Bakgrund

Reformationsjubileer har en tydlig plats i Svenska kyrkans historia och har firats sedan 1600-talet, varje århundrade, med stora firanden som involverat inte bara kyrkan utan även kungligheter och politiker, nu senast genom det stora firandet under Reformationsåret 2017. Detta firande skedde i hela Svenska kyrkan och mycket samordnades på nationell nivå, men lokala initiativ fanns också.

Kyrkomötet har uppmärksammat flera av dessa jubelfester och har i vissa fall varit initiativtagare. I närtid kan nämnas just reformationsåret som behandlats vid ett flertal tillfällen i kyrkomötet (se t.ex. Kl 2011:8). Det ekumeniska året 2025 firas också till följd av motioner i kyrkomötet (Eu 2017:3; KsSkr 2019:3, E 2019:3). Kyrkomötet har också behandlat motioner om kyrkans 2000-årsjubileum vid ett flertal tillfällen (bland annat Kl 2008:18 och Kl 2011:2).

Dessa initiativ har varit tydligt rikstäckande, även om det har knutits till lokala firanden. Som exempel på motsatsen behandlades under 2024 frågan om ett nationellt firande av Franciskusjubiléet 2026. Gudstjänstutskottet menade då i sina överväganden att ett nationellt firande inte borde initieras av kyrkomötet. Utskottet ansåg istället att jubileet kunde uppmärksammas i de stift och församlingar där det är relevant.

Som del av arbetet med psalmboken och nya psalmer kommer ett musik- och teologisymposium att äga rum i Linköping i september 2026. Det kommer att bli en stor knutpunkt för de som arbetar med musik och teologi på olika sätt i kyrkan, med särskilt fokus på gudstjänsten. Detta symposium arrangeras inom ramen för psalmboksarbetet.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:104.

Gudstjänstutskottet uppskattar initiativet att uppmärksamma reformationen i Malmö, särskilt av Malmöpsalmboken och dess betydelse för Svenska kyrkans sjungna kulturarv. Då Malmöpsalmboken nu ingår i den kulturkanon som regeringen tagit fram, finns det ytterligare värde att inom Svenska kyrkan synliggöra och sprida kunskap genom ett sådant jubileum som motionen beskriver.

Liksom när utskottet under kyrkomötet 2024 behandlade frågan om Franciskusjubileum, menar utskottet dock att det föreslagna jubiléet inte ska arrangeras på nationell nivå. Snarare bör det i stället uppmärksammas genom lokala initiativ i Lunds stift. Uppmärksammandet kan även ske tillsammans med de aktörer som nämns i motionen, både inomkyrkliga och externa. Inspiration kan hämtas från Luleå stifts uppmärksammande av de samiska gudstjänstböckerna.

Uppsala den 1 oktober 2025

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Karin Tillberg, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Eriksson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Mattias Lundberg, Torvald Johansson, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Kristina Hyse och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Knapp Anna Eriksson, Johanna Andersson, Agne Arnesson, Jerker Schmidt, Christoffer Wallin, Anne Sörman, Jan Friheden, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot beslutet att föreslå avslag på motion 2025:104 till förmån för bifall på motionen.

Att synliggöra reformationen i Skåne, särskilt med fokus på Malmöpsalmboken, handlar om att sprida kunskap om något som är en angelägenhet för hela Svenska

kyrkan, inte endast i det lokala sammanhanget. Detta märks även utanför kyrkan, i och med att Malmöpsalmboken är en del av kulturkanon.

G 2025:7

Ann-Charlotte Miller

**Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2025:8**

Prästkläder vid gudstjänst

Sammanfattning

I det här betänkandet behandlas motion 2025:127, som handlar om att reglera prästens klädsel i kyrkoordningen. I motionen behandlas både prästskjortan och de liturgiska kläderna.

Utskottet konstaterar att tydlighet och värdighet i både vardags- och liturgisk klädsel är viktigt, samt att klädseln har symbolisk betydelse. Utskottet framhåller att det redan finns rekommendationer inom stiftet och att frågan bör hanteras inom ramen för biskopens tillsyn, inte genom ytterligare bestämmelser i kyrkoordningen. Kyrkoherden ansvarar för att rekommendationerna följs i församlingen. Vidare menar utskottet att kopplingen mellan motionens motivering och förslag är oklar. Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:127.

Motionens förslag

**Motion 2025:127 av Anders Skogberg och Jonas Larsson,
Prästkläder vid gudstjänst**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkohandboken eller annat regelverk som innebär att samtliga präster på alla gudstjänster ska bära godkänd skjorta och mässkläder.

Bakgrund

I Svenska kyrkans finns tre uppdrag inom vigningstjänsten; biskop, diakon och präst. Dessa känns ofta igen genom sin vardagsklädsel, den så kallade frimärksskjortan. Biskopar har lila skjorta, diakoner har gröna skjortor och präster har ofta svarta, ibland vita och mer sällan gråa och blåa. Denna vardagsklädsel har inte alltid sett ut så utan har en ganska kort historia i Svenska kyrkan. Detta gäller även den liturgiska klädsel som vi ser i gudstjänsten idag. Bruket av både frimärksskjorta och bruket av stola och mässhake har vuxit fram över tid under 1900-talet. Innan var det prästkappan som var prästens vardagsplagg, något som till viss del lever kvar genom kaftanen. Biskopars ämbetsklädsel har också skiftat över tid. Diakonissor bar ofta sin diakonissdräkt med

hätta, vilket påminde mycket om sjuksköterskans klädedräkt, senare har diakoner ofta valt att bära sitt diakonemblem. Den gröna skjortan började användas på 1990-talet.

Bruket av liturgiska plagg är del av den högkyrkliga väckelse som har präglat Svenska kyrkans gudstjänstliv under 1900-talet. Hur de ska användas regleras inte någonstans. I tidigare kyrkohandböcker stod i anvisningar vad prästen eller biskopen skulle ha på sig. Till exempel omnämns i 1942 års kyrkohandbok att prästkandidater ska gå in i procession i mässskjorta – som idag oftare omnämns alba – i prästvigningsgudstjänsten. 1942 års kyrkohandbok innehöll överlag fler anvisningar om hur den tjänstgörande skulle stå och röra sig i gudstjänsten. Dessa typer av instruktioner försvann i och med 1986 års kyrkohandbok för att den tjänstgörande inte skulle vara begränsad utan kunna vara mer frimodig och anpassa sig mer till lokal praxis och den fromhetstradition som fanns i den gudstjänstfirande församlingen. Detta ideal präglade även arbetet med 2017 och 2023 års kyrkohandböcker (del I och II), där anvisningarna är ännu färre för att möjliggöra anpassning efter lokala seder. Vad gäller kläder kan fromhetstraditionen i en församling märkas genom när mässshaken används, om kåpor förekommer, om diakoner är liturgiskt klädda och hur ofta kaftan eller frimärksskjorta används. Av den anledningen är det ofta biskopen i det stift som en diakon eller präst tjänstgör som ger rekommendationer och riktlinjer kring vad som gäller, framför allt ifråga om kaftan och frimärksskjorta. I fråga om liturgisk klädsel är det ofta del av kyrkoherdens ansvar, samt upp till tjänstgörande präst i utformning av gudstjänsten (jfr 17 kap. 8§ kyrkoordningen). Frågan om ämbetsbärares klädsel rör därmed biskopens tillsynsuppdrag. Därför regleras det inte i kyrkoordningen.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Under kyrkomötet 2000 behandlades en motion om reglering av färg på prästskjorta (TU 2000:13). Tillsyns- och uppdragsutskottet hänvisade till biskopsmötets övergripande uttalande i detta ärende 1987:

Biskopsmötet har senast 1976 och 1977 antagit bestämmelser om ämbetsdräkter för manliga och kvinnliga präster. I anslutning till de konkreta klädesbeskrivningarna har biskopsmötet angivit att ämbetsdräkt användes i tjänsten vid offentliga gudstjänster, vid förrättningar och i andra högtidliga sammanhang. Biskopsmötet vill understryka att, även om dessa bestämmelser är att betrakta som råd och rekommendationer, att med gott omdöme brukas av den enskilde prästen, det ändå är synnerligen viktigt att envar präst i sin tjänstutövning är så klädd att det inte blir till hinder för tjänsteutövningen. Den pastoral omsorgen kräver av varje präst, också vad avser klädseln, en lyhördhet för tankar och känslor hos de människor prästen är satt att betjäna.

I betänkandet noterar även utskottet att biskopsmötet 1997 konstaterat att svart prästskjorta används till mörk kostym respektive dräkt och att kaftan eller motsvarande gäller vid högtidliga tillfällen. Angående färgen på prästskjorta har biskoparna uttalat sig för att den begränsas till svart, grå och mörkblå. Utskottet föreslog avslag och det blev också kyrkomötets beslut.

I fråga om att reglera det som rör tillsynsuppdraget i kyrkoordningen kan jämföras med motion 2023:74, där läronämnden konstaterade:

att reglering och tillsyn av prästers tjänsteutövning åligger biskop och domkapitel. Läronämnden påminner om sitt yttrande Ln 2008:7y:

Det åligger biskop och domkapitel att utöva tillsyn över vigda och över församlingarna. Tillsynen över de vigda gäller oavsett om de är anställda inom Svenska kyrkan eller har annan sysselsättning.

Domkapitlen har att oväldigt utöva sin tillsynsuppgift och redovisar sin tillsyn genom fattade beslut. En särskild kontroll av hur en specifik tillsynsuppgift utförs skulle innebära en förändring av det ansvar som i vår kyrkotradition ålagts biskop och domkapitel. (Ln 2023:11y)

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:127.

Gudstjänstutskottet vill framhålla värdet av tydlighet om både prästskjorta och liturgisk klädsel för präster. Det är viktigt att kunskap om betydelsen av exempelvis liturgisk klädsel inte är förbehållet de kyrkvana.

Utskottet delar intentionen att det ska vara ordning och reda i vad som gäller och att plaggen ska tas om hand så att de är fina och värdiga sammanhanget de används i. Det finns en symbolik i de kläder som används, historiskt och fram till idag. Dock har de plagg som använts skiftat genom historien. Det finns även olika traditioner runt om i stift och församlingar, och lokala uttryck bör värnas. Samtidigt finns det en allmänkyrklig tradition i fråga om vilka plagg som ska användas i gudstjänsten.

Utskottet påminner om att det redan idag finns rekommendationer om vad som gäller, de som innehar uppdrag i vinningstjänsten bör inte ha på sig vad som helst. Dock ska detta inte regleras i kyrkoordningen, som inte ska belastas med onödiga bestämmelser. Detta är i stället en fråga för biskopen som en del av tillsynsuppdraget. Det är kyrkoherdens ansvar att säkerställa att de rekommendationer som finns i ett stift efterlevs i församlingen. Slutligen konstaterar utskottet att det finns en otydlighet mellan motionens förslag och den angivna motiveringen. Mot bakgrund av detta föreslår utskottet att motionen avslås.

Uppsala den 1 oktober 2025

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Karin Tillberg, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Eriksson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Mattias Lundberg, Torvald Johansson, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Kristina Hyse och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Knapp Anna Eriksson, Johanna Andersson, Agne Arnesson, Jerker Schmidt, Christoffer Wallin, Anne Sörman, Jan Friheden, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.